

2021-11-01

Kronofogden
Jurist- och konkurstillsynsenheten

Skrivelsen inges per e-post till:
jorgen.tesch@kronofogden.se
andreas.backbro@kronofogden.se

En effektivare konkurshantering – erfarenheter och slutsatser

Rekonstruktör- & konkursförvaltarkollegiet i Sverige ("REKON") önskar genom denna skrivelse förmedla några erfarenheter och slutsatser av de nya reglerna för konkurshantering.

Tillkommande arbetsuppgifter

Det nya regelverket innebär en rad nya arbetsuppgifter för förvaltarna. Dessa arbetsuppgifter kan ställas upp enligt följande:

1. Kalla till bouppteckningssammanträdet i enlighet med 22 § konkursförordningen.
2. Underrätta ställföreträdare som förvaltaren inte bedömer behöver avlägga bekräftelse.
3. I förekommande fall underrätta maka/make och solidarisk ansvarig medgäldenär om bouppteckningssammanträdet.
4. I förekommande fall upprätta beslut om fakultativ bekräftelse.
5. Personligen närvara vid bouppteckningssammanträdet.
6. Upprätta utkast till protokoll inför sammanträdet och färdigställa protokollet efter sammanträdet.
7. Kommunicera protokollet med berörda parter utifrån de förutsättningar som anges i 23 § konkursförordningen.
8. Underrätta varje känd borgenär om huruvida borgenären kan räkna med utdelning för sin fordran på sätt som anges i 31 § konkursförordningen.
9. Översändande av kopior av gjorda underrättelser till tingsrätten.

10. I förekommande fall besluta om ersättning för inställelse till bouppteckningssammanträdet innefattande uppställande av beslut, översändande av beslut med mottagningsbekräftelse och genomförande av utbetalning.
11. Hantera arkivering, diarieföring, registrering och övrig hantering av allmänna handlingar som rör bekräftelse av bouppteckningen.
12. Vid behov begära att bouppteckningssammanträdet hålls vid tingsrätten.
13. Utlämna allmän handling på begäran.
14. I förekommande fall besluta om utlämnande av allmänna handlingar med skyndsamt sekretessprövning och eventuellt mot en avgift. Vid överklagande rättidspröva detta och om bedömningen är att klagotiden gått ut meddela ett beslut om avvisning samt överlämna överklagande och beslut m.m. till domstol.

Arbetsuppgifterna angivna vid punkterna 1, 5-9 och 11 kan sägas förekomma i varje konkursärende och punkterna 2-4, 10 och 12-14 kan tillkomma beroende på omständigheterna i det enskilda fallet. Också andra arbetsmoment kan läggas till såsom anordnande av tolk för icke svensktalande ställföreträdare och inbokning av nytt bouppteckningssammanträde i det fallet gäldenären av något giltigt skäl uteblivit från det första.

Ökad tidsåtgång

Efter att ha inhämtat information från förvaltarkollektivet om erfarenheterna av det nya reglerna är det REKONs klara slutsats att de tillkommande arbetsuppgifterna innebär ett betydande merarbete i konkursförvaltningen. Den ökade tidsåtgången kan givetvis variera beroende på förutsättningarna i den enskilda konkursen, men enligt REKONs underlag och beräkningar innefattar de nya arbetsuppgifterna en ytterligare tidsåtgång i konkursförvaltningen om minst 4,5 timmar per konkurs.¹ Detta förhållande väcker frågan om hur det utökade arbetet ska ersättas, särskilt i avskrivningskonkurser.

Konkursförvaltartaxans tillämpning

För konkurser som avslutas genom avskrivning bestäms ersättningen till förvaltare enligt en konkursförvaltartaxa, som kan överskridas i vissa fall. För övriga konkurser bestäms arvode till ett skäligt belopp. I detta sammanhang är det främst av intresse att utvärdera hur de förändrade och ytterligare uppgifterna i konkurshanteringen påverkar tillämpningen av konkursförvaltartaxan.

¹ Angående värderingen av nedlagt arbete se NJA 1988 s.262.

Taxan fastställs som bekant av Domstolsverket på grundval av en timkostnadsnorm som beslutas av regeringen (14 kap. 4 § tredje stycket konkurslagen och 44 § konkursförordningen samt DVFS 2018:7). Taxebeloppet får överskridas om konkursen krävt avsevärt mer arbete än normalt och då endast när rätten finner att skälig ersättning överstiger taxan med minst hälften (se vidare SOU 2014:86 s. 347 f. om arvodeshanteringen). Taxebeloppet utgår idag ifrån ett arvode om 11 500 kronor, vari ingår ersättning för tidsspilla om en timme och allmänna kontorskostnader. Taxan får överskridas om ett konkursärende krävt avsevärt mer arbete än normalt. Överskridande får ske endast när rätten finner att skälig ersättning överstiger taxan med minst hälften. Gränsen för överskridande är 17 250 kronor. Konkursförvaltartaxan bygger på timkostnadsnormen, varför taxan kan anses motsvara åtta timmars arbete och gränsen för överskridande till cirka 12 timmars arbete.²

Enligt REKONs uppfattning innebär den ytterligare tidsåtgången med de nya reglerna att en tillämpning av taxan torde bli aktuell endast i något undantagsfall. En sådan slutsats är också naturlig i och med att kostnader för konkurshandläggningen i mångt och mycket följer med när ansvaret för olika moment flyttas. Domstolarna får betydligt färre uppgifter medan förvaltarna får utökat ansvar. Om taxan ska få någon praktisk tillämpning framöver är det därför nödvändigt att väsentligt öka taxebeloppet så att det schablonmässigt motsvarar den nedlagda tiden. Sådana höjningar av taxan har skett tidigare när förvaltarens arbetsuppgifter ökat.³ Alternativet är låta arvodet, med frångående av taxan, regelmässigt bestämmas från fall till fall utifrån en skälighetsbedömning.

En ytterligare slutsats är att de allmänna kontorskostnaderna tilltar genom de utökade arbetsmomenten. Det avser främst kostnader för utskick av underrättelser och kallelser och tillhandahållande av lokal för bouppteckningssammanträdet.⁴ Beträffande underrättelser och kallelser är ambitionen naturligtvis att så långt som möjligt sköta detta digitalt, men ofta saknas uppgift om korrekta mailadresser till t.ex. borgenärer eller så kan GDPR-hänsyn utgöra hinder mot en digital hantering av försändelserna. REKON har ingen klar uppfattning om hur dessa merkostnader bäst bör hanteras och välkomnar ett åsiktsutbyte i frågan. Ett förslag kan vara att enas om någon form av ersättningsschablon som ju förekommer beträffande andra kostnadsposter i konkursförfarandet.

² Se även NJA 1998 s. 685

³ Se DVFS 1987:18 där taxan höjdes med över 25 procent från föregående år.

⁴ Högsta domstolen har i NJA 1996 s. 618 och NJA 1996 s. 794 bedömt att kostnader för utlägg avseende exempelvis porto är rörliga kostnader hänförliga till ett visst uppdrag och därför ska utgå som kostnadsersättning. Det gäller både om ersättning utgår enligt taxa och vid överskridande av taxa.

REKON hoppas att denna skrivelse kan utgöra underlag för en konstruktiv dialog i frågan om det nya regelverkets påverkan på förvaltarnas arvode och kostnadsersättning.

Piteå och Stockholm dag som ovan

REKONSTRUKTÖRS- & KONKURSFÖRVALTARKOLLEGIET I SVERIGE

Hans Andersson

Ordförande

Mathias Winge

Vice ordförande